

Marelice iz Makedonije, limone z Neretve

Delovna organizacija Sadje zelenjava, Poljanska 46 a, ki deluje v okviru sozda Mercator, želi zagotoviti boljšo oskrbo ljubljanskega in slovenskega trga s sadjem in zelenjavo. Zato bo vložila znatna sredstva iz sklada za nerazvite republike za namakalni sistem in stohektarski nasad marelic v »Zemljodolski kombinat Anska reka« Valandovo v Makedoniji.

Pogovarjajo se, da bi poleg marelic pridelovali za potrošnike v Sloveniji še orehe, mandeljne in suho grozdje. Sedaj sicer lahko ponudijo te sadeže v naši republiki, vendar jih morajo uvažati iz Grčije. Uresničitev te naložbe bo torej nadomestila uvoz.

V delti Neretve bo Sadje zelenjava prispevala iz združenih sredstev sozda Mercator 12 milijonov dinarjev za deset hektarov površin, na katerih bodo pridelovali vrtnine. Pričakujejo tudi večje pošiljke grenivk in limon, ki bodo dozorele na površinah, ki so jih iztrgali reki in morju.

V delovni organizaciji združuje delo 390 delavk in delavcev v blagovnem skladišču, avtoparku, v upravi in v 36 prodajnih enotah v Ljubljani. Petnajst jih je v naši občini.

Trdijo, da razen v blagovnem skladišču, kjer so pretežno nekvalificirani delavci, skoraj ne poznajo fluktuacije. Po zadnjih ocenah pa so tudi na ta delovna mesta dobili dobre, mlade delavce. V sodelovanju z zelo delavno OO ZSMS in s pomočjo problemske konference OO ZK, ki bo namenjena mladim, si bodo prizadevali obdržati te delavce in jih z izobraževanjem ob delu pritegniti med stalne članke delovne skupnosti.

Zanimiva je tudi količina sprejetega in do kupcev ra-

zvoženega blaga. Dnevno peljejo do lastnih prodajal, Mercatorjevih trgovin in drugih kupcev na debelo po mnogih krajih Slovenije do 100 ton sadja in zelenjave. To zneso letno 27 tisoč ton.

V delovni organizaciji Sadje zelenjava skušajo zagotoviti

Delovna organizacija Sadje zelenjava iz sozda Mercator bo dosegla letos 1,15 milijarde dinarjev prihodka, 208 milijonov dohodka, 127 milijonov čistega dohodka in 32 milijonov dinarjev akumulacije.

Za prihodnje leto načrtujejo 1,488 milijarde prihodka, 262 milijonov dohodka, 154 milijonov čistega dohodka in 37 milijonov dinarjev akumulacije.

zadostne količine in predvsem kakovostne pridelke in sadeže. Okrog osemdeset odstotkov količin dobivajo na podlagi petletnih in letnih dogovorov, ki predstavljajo za kmete in posestva naročeno pridelovanje. Glavni dobavitelji so iz Dalmacije, Makedonije, Bosne in Hercegovine, Vojvodine in Slovenije. Dve tretjini pošiljk je iz drugih republik. Zaradi dragih prevozov in želje po samooskrbi tudi v tej specializirani trgovski

delovni organizaciji podpirajo težnje, da bi več vrtnin pridelali v Vipavski dolini in slovenskem Primorju.

Sadje zelenjava bi rada uvedla prodajne enote, v katerih bi lahko prodajali zelenjavo in sadje izjemne kakovosti. Sedanji način organiziranja trgovine jim to ne dovoljuje. Majhna marža pa jim preprečuje, da bi temeljiteje očistili pridelke, ki jih prodajajo.

Sadje zelenjava bo v Ljubljani postavila v prvi polovici prihodnjega leta okrog 20 kioskov. Odločili so se za prodajno hišico, ki jo izdeluje ključavničarstvo IKOR s Šujice pri Dobrovi. Ker želijo obogatiti sobotno in nedeljsko ponudbo, so se odločili, da bosta odprta ob sobotah do 19. ure in ob nedeljah kioska pri Korbaru in na Vojkovi, pridružila pa se jim bo tudi prodajalna na Nazorjevi ulici.

STANE JESENOVEC

Skozi skladišče delovne organizacije Sadje-zelenjava na Poljanski 46a pretovarjajo letno okrog 27 tisoč ton zelenjave, vrtnin in sadja. Še ni dolgo tega, ko je bila v skladišču okrog 50-odstotna fluktuacija. Zmanjšala se je na 30 odstotkov. Pričakujejo pa, da bo z že uvedenim boljšim nagrajevanjem delavcev, tehničnimi izboljšavami in drugimi novostmi fluktuacija skoraj usahnula.

ZANIMIVOSTI IZ OBRTNIH DELAVNIC LJUBLJANE

Sredi drobnih srebrnih žic

Pred trintridesetimi leti je šestinpetdesetletni Luka Simoni odprl na Miklošičevi cesti v Ljubljani filigransko delavnico. Leta 1971 se mu je pridružil še sedemnajst let mlajši brat Štefan.

Filigran je stara krasilna tehnika sestavljanja okrasnih motivov nakita iz zlatih oziroma srebrnih žic, spajkanih na kovinsko osnovo ali samostojnih, pogosto v kombinaciji z rnci. V leksikonu najdemo zapisano poleg izvora besede filigran (izhaja iz latinščine: filum nit, granum zrno) še: bosenski, makedonski, prizrenski filigran.

»Rojen sem v Prizrenu, v družini, kjer nas je bilo osem otrok,« pravi Luka. »S to staro obrtjo se je ukvarjal že moj ded, vendar se ga ne spominjam. Kako se dela filigranski nakit, pa sem prvič videl v očetovi delavnici. Danes smo v tem poklicu trije bratje, na nek način pa tudi vse štiri sestre, ki pomagajo svojim možem pri zlatarskih delih. Vendar pa sva z bratom edina v Ljubljani, ki izdelujeta nakit iz filigrana. Ta je zanimiv predvsem za tujce. Zato je veliko delavnic prav ob morju. Čeprav so to majhni kraji, je izdelovalcev filigrana veliko. V Poreču jih je kar 28 in vsi dobro živijo, v Umagu 7, Portorožu 4, Kopru 5 do 6, Izoli dva do trije... V Ljubljani manj kupujejo novo in več prinesejo v popravilo. Če pa že kupujejo, potem je to največkrat srebrnina. Mladi iščejo tanke prstane, lahke viseče uhane, starejši pa nekako bolj cenijo filigran. Zlato je danes drago, in ni malo tistih, ki prinesejo v popravilo ali čiščenje star zlat prstan, ki je dolga leta ležal pozabljen v kakšnem predalu.«

Pravimo, da je danes vse drago in da za marsikakšno stvar nimamo več denarja. Da je to res, občuti marsikakšen trgovec, in tudi zlatarjem ni prizaneslo.

»Iz zlata delajo okrasne predmete, kar je luksuz. To si lahko privoščijo tisti, ki imajo veliko denarja. Ljudje hočejo, da je poceni, toda material je drag. Med zlatim in srebrnim prstanom je lahko velika razlika v ceni. Prvi stane na primer 70 jurjev, drugi 200, 250, čeprav sta enake oblike in imata enako drage kamne.

Delo je tudi enako, material pa ne. To se pozna tudi pri popravilih, saj je spajkanje zlata enkrat dražje kot spajkanje srebra, čeprav je tudi tu delo isto. V zadnjem času močno primanjkuje materiala. Zato delamo tudi iz prinesenega blaga, to pa so lahko stare srebrne žlice, kvanci ipd.«

Delo je zanimivo in privlačno. Kot vsak poklic ima tudi

ta svoje dobre in slabe strani.

»Ob delu lahko poslušam glasbo, se pogovarjam, res pa je, da precej trpijo oči. Pomembno je, da je človek zbran in da ni živčen. Včasih, ko sem nemiren, pustim za nekaj časa delo, se sprehodim, šele nato začnem spet delati.«

Kakšna je prihodnost tega poklica?

»Ob obali se ne bo krize, v velikih mestih pa je že. Pred tridesetimi leti je zlatar bil pojem, danes pa ni več, čeprav ljudje še vedno mislijo tako.«

MILICA GOJANOVIČ

OBISKALI SMO ČGP DELO

Kako nastane časopis

Naš literarno-novinarski krožek je imel to srečo, da smo si lahko ogledali časopisno in grafično podjetje Delo. V avli nove stavbe podjetja Delo na Titovi cesti 35 nas je ljubezno sprejel član delovne organizacije novinar Igor Prešeren, ki je vedel za naš obisk in bil pripravljen voditi nas po številnih oddelkih.

Najprej smo si ogledali foto oddelk in laboratorij. Zvedeli smo, da je na tem oddelku zaposlenih 5 fotoreporterjev in da se laboranti pritožujejo nad tehnično opremo. V dokumentaciji hranijo časopisne izrezke, strokovno in leposlovno literaturo. Drugod po svetu je v navadi mikro dokumentacija, saj zavzema manj prostora. V istem nadstropju je tudi foto dokumentacija, a si je nismo ogledali.

Ogledali smo si tudi teleprintersko centralo. Prek teleprinterjev pošiljajo novice dopisniki, ki jih ima Delo v vseh glavnih evropskih in seveda v vseh večjih jugoslovanskih mestih. Če bi prišlo do izpada elektrike, ima Delo tudi radio-teleprintersko zvezo.

Ogledali smo si tudi centralno redakcijo, ki je najpomembnejši del v pripravi časopisa; tukaj dobi časopis svojo obliko. Okoli 100 novinarjev dela v raznih rubrikah: notranjepolitična, gospodarska, zunanjepolitična rubrika, kulturna, športna, kronika (kriminal, nesreče...) Pomembni so tudi prevajalci, kajti Delo dobi mnogo novic od svetovnih časopisnih agencij. Prav tako niso nepomembni vozniki, strojepestke, stenografke...

Podjetje ima tudi lastno distribucijsko in prodajno mrežo. Po ogledu stavbe smo si šli ogledat tiskarno. Videli smo foto stavnico, s katere gredo časopisne strani na cinkove plošče, ki se montirajo na rotacijske valje, pod katerimi teče papir. Rezanje, zlaganje in podobne operacije potekajo vse avtomatizirano. Časopis gre nato v ekspedit, od tam pa na pošto, v kioske, na naše domove. V tiskarni tiskajo tudi revije in knjige.

Mogoče nekateri suhoparni podatki tudi niso toliko pomembni, kot to, da smo spoznali, koliko truda in znanja je potrebno, da lahko naši starši in mi lagodno prelistamo in preberemo časopis Delo. Osmošolci pa, ki nas je v krožku precej, smo se seznanili še z eno delovno organizacijo, kjer je zelo raznovrstno delo.

Za nova spoznanja se tovarišu Prešernu in delovni organizaciji ČGP Delo zahvaljujemo vsi obiskovalci in šola.

URŠKA BEZLAJ, 8.B.
LITERARNO-NOVINARSKI KROŽEK
OŠ MAJDA VRHOVNIK

DEJAVNA ŽRVS V GRADIŠČU

Uspehi tudi z manj denarja

KK ŽRVS Gradišče je opravila vse akcije, ki jih je načrtovala. Sredstev je bilo manj kot prejšnja leta, vendar lahko marsikaj naredimo z aktivističnim delom.

Dejavni so bili zlasti člani predsedstva krajevnega konference in tisti posamezniki, ki so se začeli na novo vključevati v ŽRVS.

Med drugim so obiskali tehnični zbor ŽRVS, ko so si z mladinci krajevnega skupnosti ogledali orožje v vojašnici v Sentvidu. Udeležili so se seminarja za organizacijo in izpopolnjevanje v SLO; sodelovali so v pogovorih za pridobivanje mladine za vojaške in obrambne poklice in pri rekrutiranju mladincev za JLA v krajevni skupnosti in pri razreševanju taktičnih nalog in taktični vaji ter pohodu na Urh. S pomočjo ESS Boris Kidrič so uredili novo avto-

matsko strelišče za zračno puško. ŽRVS Gradišče je preskrbelo naprave, Ekonomska srednja šola pa je dala na voljo prostor. Naši člani so mentorji za strelski krožek na ESS in obrambni ter strelski krožek na OŠ Majde Vrhovnik. Vsak ponedeljek od 18. do 19. lahko strelišče uporabljajo tudi drugi člani ŽRVS in krajan KS Gradišče.

Imeli so 7 sej KK ŽRVS Gradišče in 13 delovnih sestankov predsedstva. Sklenili so, da bo potrebno v prihodnje posvetiti še več pozornosti pridobivanju članov ŽRVS za aktivno delo. Iskali bodo nove in bolj zanimive oblike aktivnosti.

M. P.

Obvestilo

Komunalno podjetje Ljubljana TOZD Javna higiena nas je obvestilo, da je zaradi reorganizacije odvoza komunalnih odpadkov na območju ljubljanskih občin od 1. decembra dalje spremenjen čas odvoza komunalnih odpadkov tudi na določenih območjih naše občine.

V krajevnih skupnostih **Ledina, Tabor in Stari Vodmat** bodo odvažali odpadke v **dopoldanskem času** med 6. in 14. uro in ne več v popoldanskem času. Dnevi odvoza pa ostanejo nespremenjeni – ponedeljek, sredo in petek.